

La trajectòria esportiva del futbolista Joan Colom Deyà

XVIII JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

doi: 10.3306/JELINCA.18.207

Antoni Mir i Marquès¹

1: col·laborador del Centre de Recerca i Documentació Històrico-Musical de Mallorca.

toni.mir.marques@gmail.com

Paraules clau: CE Constància, Joan Colom, futbol, pilota, gols.

Resum. *En aquesta comunicació es realitza una aproximació a la carrera esportiva de Joan Colom Deyà com a jugador de futbol. Es recopilen i valoren informacions i dades rellevants de la seva carrera a través de notes i entrevistes que es van dur a terme per diverses institucions, així com es repassen algunes dades biogràfiques significatives.*

Keywords: CE Constància, Joan Colom, foot-ball, ball, goals.

Abstract. *This communication is an approach to the sports career that he made as a soccer player. We collect and valued information and significant data from his career through notes, interviews, which were carried out by various institutions, as well as some significant biographical data are reviewed.*

1. Introducció

Tota la meva infantesa la vaig passar somiant amb fer gols. Em mereixia, per tant, tenir el meu moment de glòria. Totes les persones tenen dret a tenir el seu petit moment de glòria, el que solia dir Llorenç Moyà Gilabert de la Portella “aquest trosset d'il·lusió convertit en realitat”.

Per a Joan Colom, a més, el seu moment de glòria li va servir per entrar a la història de l'esport al qual sempre havia dedicat tot el seu afany, el futbol, que va aprendre passant hores i hores de bleix sobre l'era de la finca dels seus pares a Consell, anomenada Ca na Buc.



Figura 1. Joan Colom Deyà, amb la samarreta del Mallorca a Primera Divisió, 1969

2. Dades biogràfiques i trajectòria professional

Fill de Joan Colom Pol i Catalina Deià Ferrer, va néixer a Consell el 13 de gener de 1945, dia de Sant Hilari. Va ser el major de cinc germans, ja que darrere d'ell van venir Cosme, Lucas, Maria i Onofre. Casat (juliol de 1970) amb Catalina Fiol Carrasco, tenen dues filles: Catalina i Begoña. De nen va estudiar poc, però va treballar molt ajudant els seus pares en les tasques agrícoles. La satisfacció li arribava al caure la tarda quan es reunien tots els nens que podien o cabien a l'era. Organitzaven uns disputats partits de futbol. Primer amb una pilota de drap, i després ja el seu pare li va comprar el que crec que va ser la primera pilota de reglament que hi va haver al poble. Futbol, futbol, futbol... Joan Colom no tenia d'adolescent més horitzó que la porteria que havia construït amb tres pals, a la qual llençava cops de pilota amb una tenacitat gairebé obsessiva. Després un oncle seu, Pere Deyà Ferrer, va formar a Consell un equip d'infantils, i aquí és on es va posar per primera vegada un uniforme i va jugar en un camp gran, amb porteries reglamentàries.

3. Els seus primers passos en el futbol

Després arriba el Binissalem per fitxar Joan i Miguel Campins Fiol, que jugava de mig en el mateix equip per a l'equip juvenil que tenien. Joan recorda que va haver de signar una fitxa falsa perquè tan sols tenia catorze anys, i per ser juvenil s'exigien quinze anys complerts. Anaven a entrenar amb bicicleta. Temps durs, per descomptat, però encesos en il·lusió i ganes d'arribar. En el cas de Joan Colom, el primer graó en la seva particular escala de l'èxit és que va ser fitxat, el 1960, pel Sant Felip. Com havia d'anar tres o quatre dies a Palma, el sacrifici personal era encara més gran. Marxava a les 05.30 h del matí per agafar l'autocar de línia Alaró-Palma, arribava a la plaça d'Espanya i se n'anava corrent fins al camp de La Salle per entrenar amb l'equip, i després a classe de Formació Professional i tornada a casa. Tot molt dur, ens diu, però va valer la pena. Va estar tres anys al Sant Felip, i en aquesta època va jugar molts partits amb la Selecció Balear de juvenils.

4. La seva arribada al Constància

Joan era un mitjà volant tot terreny. Un set pulmons, que es diu. Als divuit anys va fitxar pel Constància d'Inca, que acabava d'ascendir a Segona Divisió. Era la temporada 1963-1964. No cobrava res de fitxa, només unes cinc mil pessetes en total per a despeses de desplaçament. Amb el Constància va debutar als Cós l'1 d'octubre de 1963, i componia en els seus inicis una brillant i eficaç línia mitjana amb Llompard. Al Constància va estar quatre temporades. Les dues primeres com a mitjà volant, però "com que feia qualche golet" va venir un entrenador anomenat Quique i el va posar d'ariet. Un lloc que també li anava bé perquè Joan mai donava

una pilota per perduda i era incòmode per als defenses. El 1966 va rebre la seva primera distinció important, el trofeu amb el qual el *Diari Balears* premiava el millor jugador de l'any del Constància.



Figura 2. CONSTÀNCIA-1963-64, a Segona Divisió. Drets, d'esquerra a dreta: Vilar, Torres, Llompart, Franch, Colom i Laguardia. Ajupits: Macario, Martín, Kazsas, Ledo i Amarilla



Figura 3. Colom i Llompart, dos extraordinaris jugadors del Constància (camp es Cós)

5. El seu fitxatge per l'Atlètic de Madrid

Però no tot seria un camí de roses a la imparable progressió futbolística de Joan Colom. El servei militar li va aturar les cames. Primer perquè, estant en el Constància, el servei militar, que havia de complir obligatòriament a Palma, li va impedir ser traspassat al Saragossa, que s'havia interessat pels seus serveis. El tècnic d'aquest equip, Fernando Daucik, havia recomanat la seva incorporació a l'equip de La Rosaleda, un dels grans del futbol espanyol. Però no s'acabaria aquí la increïble mala sort de "la mili" per a Colom, així ho recorda ell. Fallida l'oportunitat d'anar al Saragossa, va venir l'Atlètic de Madrid a contractar-lo, el van provar al Vicente Calderón i el van fitxar per tres temporades.

Però ens trobam amb el mateix problema del servei militar, de manera que per poder anar a Madrid li van recomanar que sol·licités la incorporació a les forces



Figura 4. Colom, golejador històric del Constància a 2^a Divisió. Nou Camp d'Inca 1966. Equip contrari, l'Algèsires

especials de paracaigudisme amb base a Alcalá d'Henares, a trenta quilòmetres de la capital. Així ho va fer, però per al període d'instrucció el van enviar a Alcantarilla (Múrcia).

6. La cessió al Murcia

En assabentar-se'n els dirigents del Real Murcia, van sol·licitar i van obtenir la seva cessió per part de l'Atlètic de Madrid. Al Murcia, amb extrems de la reconeguda categoria de Juan Antonio, que fitxaria per l'Atlètic de Madrid, i Serafín, que venia del Barcelona, va brillar el futbol impetuós de Joan Colom, un ariet tot punt d'honor, a la manera antiga, que aquesta temporada 1967-68 es va acarnissar especialment amb els equips illencs. Al Murcia, a Segona Divisió, Joan Colom va acabar la temporada 1967-68 com a màxim golejador de l'equip, amb catorze gols en vint partits. El 12 de març de 1968 a La Condomina va ser l'autor dels cinc gols (tots ells de jugada) amb què el Murcia va guanyar el Constància: Múrcia 5 – Constància 0, i en el partit del Murcia-Mallorca que finalitzà amb el resultat de 3 a 1, Joan va ser l'autor de dos dels tres gols del Murcia.



Figura 5. El Murcia 1967-68. Drets, d'esquerra a dreta: José Luis, García, Maraver, Rebellón, Gerardo i Herviti. Ajupits: Juan Antonio, Vidal, Colom, Lalo i Serafín

Cinc gols al seu anterior equip, el Constància. Un rècord agre dolç per al fenomenal ariet nascut a Consell. El dia del Constància, segons pròpies paraules, va tenir sort. Va ficar els cinc gols, tots ells de jugada, res de penals, però cada vegada que marcava tenia sentiments contraposats. D'una banda, estava content, perquè sempre va ser un jugador que ho donava tot al camp, i el gol era l'objectiu dels seus esforços, i de l'altra, se sentia trist perquè a qui marcava els gols era al Constància, l'equip que li va obrir les portes del futbol professional. Però així és la vida, aquest dia el va acompanyar la inspiració i García Plata, que així es deia el porter titular aquella tarda del conjunt inquer, va pagar els vidres trencats. 1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 5-0... Tot d'una La Condomina va esclatar d'alegria i el públic, dempeus, va corejar el nom de Colom fins que aquest va desaparèixer pel túnel de vestidors. Tots coincidien que en aquell partit s'havia escrit una brillant pàgina de la història del futbol; del futbol murcià en particular i del futbol espanyol en general. Colom entrava en els llibres. Un moment de tremenda alegria per a una vida atzarosa abans i després d'aquesta gesta.

Anava com un coet, però ja es van encarregar els militars de tallar-li de nou les ales. Quan anava a entrar a l'Atlètic de Madrid per la porta gran, un reportatge aparegut al diari esportiu *As*, en el qual s'explicaven les seves excel·lències golejadores, va despertar les iras d'un general que a recer de la dictadura no va dubtar ni un minut a perjudicar la seva projecció de futur. En efecte, el reportatge de l'*As* el van llegir a la caserna de paracaigudisme d'Alcalá d'Henares, i a un general allò li anava malament, potser perquè no s'havia assabentat que Joan era un soldat paracaigudista. Així que el va nomenar i li va dir que faria tota "la mili" que no havia fet fins llavors. Només li permetien jugar amb l'equip que tenien els paracaigudistes, i amb el qual va anar a jugar partits a França i Itàlia.

Durant vuit mesos li van tallar les cames. Després de "la mili" ja res va ser igual per a Colom, una víctima més d'un autoritarisme injust i mal aplicat.

7. Al Mallorca i una greu lesió

Quan es va llicenciar, el Mallorca, que havia ascendit a Primera Divisió, el va demanar a l'Atlètic i va aconseguir la seva cessió. Allò el va alegrar molt perquè tenia ganes de tornar a l'illa. Estava deprimat, tenia núvia i ganes de casar-se. Va venir al Mallorca el juny de 1969. Joan Colom va passar a engrossir la llista de mallorquins que han jugat amb el Reial Mallorca a Primera Divisió. La veritat és que tot va començar bé per a Joan al Mallorca, però aviat es va torçar. Va jugar el torneig Ciutat de Palma i va debutar a la Lliga a la tercera jornada al camp del Sabadell. Era el diumenge 28 de setembre de 1969, un pessim dia per a Colom perquè es va lesionar en una cuixa i aquesta lesió li va amargar l'existència durant quatre mesos, i al final el van haver d'operar. Després de l'operació ja no va tornar a ser el mateix.

Va perdre força a la cama, ja no podia pegar fort a la pilota, el Mallorca va perdre la categoria i edemés no volien pagar-li, així que va marxar. Com era jove, amb 29 anys encara va voler enganyar-se a ell mateix i va fitxar per l'Atlètic de Balears, però com la cama no li responia als tres mesos rescindí el contracte i va decidir penjar les botes. La retirada, encara que obligada per una lesió mal curada, cosa freqüent en el món del futbol, va ser traumàtica per a Joan Colom. Una depressió el va portar a estar més d'un any sense practicar cap tipus d'esport i, encara que en aquest temps el Salamanca es va interessar per ell, no va tenir coratge per tornar al camp professional. Sort que Joan Pol Paracuellos, un dels millors alcaldes que ha tengut Consell, desaparegut també traumàticament de resultes d'un accident de circulació, el va convèncer perquè lideràs un ambiciós projecte del Club Esportiu Consell.

El projecte del Consell el va il·lusionar, perquè en aquell equip, del qual ja tenia llicència de jugador-entrenador, va coincidir amb molts dels que de nens vam aprendre a jugar a futbol sobre l'era de casa seva. Allà hi havia, ja passada la trentena, Miguel Morro, Jaume Sans, Miguel Campins, Jaume Company, Gabriel Amengual i Bernardo Busquets. Per a Joan va ser realment bonic, especialment perquè va aconseguir el primer ascens del Consell a la categoria Regional Preferent.

Després, per seguir marant el cuquet i la nostàlgia va entrenar també el Selva, Llosetense i Espanya de Llucmajor, a més de tornar a la banqueta del Consell, quan n'era president el seu antic company i sempre amic Miguel Morro Ferragut. En aquesta oportunitat va aconseguir el segon ascens del Consell a Preferent i va arribar a jugar fins i tot la lligueta de promoció a Tercera Divisió. Joan Colom és l'únic futbolista nascut a Consell que ha jugat a Primera Divisió. És el mallorquí que més gols ha marcat en un sol partit en les dues primeres categories del futbol espanyol. De caràcter senzill i reservat, una mica tímid, no li agrada presumir. Mai ha fet res per augmentar la seva popularitat.

8. Agraïments

Sobretot al meu amic Joan Colom, són moltes les vegades que record la dècada dels 80, principalment els anys que vam estar treballant junts en el sector de serveis a Peguera (Calvià). Primerament a la recepció de l'Hotel Carabela i després a l'Hotel Mar i Pins, va ser un bon company, molt aviat va saber adaptar-se en el treball. Van ser molts els moments compartits que van quedar gravats en la meva memòria. Sobretot alguns en què parlàvem sobre la seva etapa com a futbolista i algunes de les lesions que havia patit. Així va ser com vaig poder recopilar part de la seva etapa en els diferents equips amb què havia estat competint durant la seva carrera esportiva. També vull expressar el meu agraïment a Miquel Vidal Perelló, periodista i amic, el qual des del primer moment va oferir tota la seva ajuda perquè pogués dur a terme aquesta petita biografia del nostre comú amic i gran esportista Joan Colom.

9. Conclusions

Tot el que hem pogut llegir o treballar fins ara en relació amb la persona de Joan Colom ens confirma que, a més d'un reconegut jugador de futbol, sobretot va ésser i és un autèntic amic i una bona persona, sempre disposada a aconsellar a tots els que estimàvem l'esport del futbol, i més si amb això veia que podia satisfer qualsevol aficionat a l'esport futbolístic. Tampoc podem oblidar que Colom és el goleador històric del Constància a Segona Divisió.

10. Bibliografia

- DIVERSOS AUTORS. 1989-1998. *Gran Enciclopèdia de Mallorca*. Volum 3. Promomallorca Edicions, SL: Palma. Colom Deyà, Joan, pàg. 379.
- DIVERSOS AUTORS. 2001. *1900-2000. Cien años de deporte en Mallorca. Un siglo de leyenda*. Impressió: Jorvich, SL, Consell de Mallorca, Departament d'Esports, pàg. 254.
- VIDAL, Miguel. "Juan Colom. El hombre que pintaba la tarde de goles", *Brisas. Semanario de Última Hora*, núm. 1.333 [dissabte, 24 de novembre de 2012], 8.
- VIDAL, Miguel. "Constancia un viejo joven", *Brisas. Semanario de Última Hora* núm. 1.335 [dissabte, 8 de desembre de 2012], 14-15.